

RAKARÖR

INFORMATIONSBLAD FRÅN LABORATORIEMEDICIN

Nr 66 maj 2012

Sommaren 2012

Klin kem lab, Sunderby sjukhus:

Under semesterperioden 18/6-20/8 kommer vi i stort sett att ha samma service som vanligt.

Vi kommer dock att ha förlängda svarstider på utredningsprover.

Mikrobiolog, Sunderby sjukhus:

Virologi:

Under perioden 15/6-31/7 kommer följande undersökningar att skickas vidare till Virologen i NUS:

- Antigenpåvisning med immunofluorescens-teknik av PCR influensa, parainfluensa, respiratory syncytial (RS), herpes simplex och varicella/zoster.

- Antikroppsbestämning med immunofluorescens-teknik. Epstein-Barr (EBV) och Puumalavirus (Nephropathia epidemica)

Snabbtest för påvisning av virala antigen håller vi däremot igång som vanligt:

- RS
- Rota
- Adeno
- Nephropathia epidemica (IgM-antikroppar)
- Legionella pneumophila serogrupp I
- Pneumokocker

Svarstiderna för serologi kan under perioden 25/6-17/8 bli förlängda till över en vecka.

Länsgemensam labhandbok

-Elisabet Söderström-

Det finns nackdelar med nuvarande labhandböcker och provtagningsinformationer, som vi länge har haft önskemål om att justera. Vi har dock bromsats upp, då vi väntat på utvecklingen av Verksamhetens informationssystem (VIS), som håller på att införas i hela landstinget. Vi driver nu ett arbete för att föra in labhandboken i VIS framöver och under hösten kommer detta arbete att intensifieras. Det kommer att ändra utseendet något, men framför allt är målet att informationen skall bli mer enhetlig och det blir en gemensam labhandbok för hela länet som omfattar alla laboratorie-medicinska specialiteterna. Sökfunktioner, läsbarhet och länkar skall fungera bättre med uppdaterad teknik. Under tiden prioriteras inte små justeringar i nuvarande labhandbok, utan det går in under det stora arbetet som överföringen innebär. Mer information kommer framöver.

KLINISK KEMI

Som en falsk Lacoste-tröja

-Eija Lundström-

Spårbarhet är ett begrepp inom laboratoriemedicin. Det betyder att den som får ett provsvar även kan se vem som utfört analysen.

Det är inte ovanligt att det i VAS som analyserande laboratorium står **sykemlab** (kemiska laboratoriet vid Sunderby sjukhus) trots att det inte är vi som utfört analysen. De vanligaste svaren i sammanhanget är på HbA1c och U-Albumin /kreatinin kvot.

Varje enhet som registrerar provsvar i VAS bör ha egen kod och registrera sina resultat med denna. Det är inte rätt att använda andras koder. Särskilt är det är inte tillåtet på ackrediterade metoder och de flesta av *sykemlabs* metoder är ackrediterade.

Proteinelektroforeser - "K" i VAS

-Elisabet Söderström-

Det har varit bekymmer med att utlåtanen till proteinelektroforeserna, vid vissa tillfällen, har "flyttats till historiken" i VAS. Detta har gjort att de inte varit läsbara tillsammans med kvantifieringarna i labblistan. Det har nu kunnat åtgärdas. Åtgärden medför att bedömningarna nu ligger som en analyskommentar ("K") i labblistan i VAS istället och genom att "dubbelklicka" på någon av resultatraderna kommer kommentaren upp.

Temperatur vid provtransporter

-Eija Lundström-

Prover till kemiska laboratorier ska transporteras i kyla. Därför ska det finnas kylklampar i transportboxarna som går från provtagare till laboratorier. Att transportera prover i flera timmar i rumstemperatur ger dålig kvalitet och i slutändan felaktiga provresultat.

Lärobok i klinisk kemi

-Eija Lundström-

Laurells klinisk kemi i praktisk medicin är en grundbok i klinisk kemi på svenska. Den finns på många arbetsplatser i äldre versioner. Den har nu kommit i en helt omarbetad (9.e) upplaga. Rekommenderas! Pris ca 840 kr.

Ny provtagningsrutin

-Elisabet Söderström-

Fr.o.m. 4 juni gäller ny provtagningsrutin för kapillärt PK.

I första hand ska prov för PK tas venöst. Venöst prov har flera fördelar, då man får mindre tillblandning av vävnadsvätska, hållbarheten är längre, och det innebär inte samma manuella hantering på laboratoriet. Allt detta ger säkrare analysresultat.

I undantagsfall t.ex. på svårstuckna patienter och små barn, där man vill minska prov- volymen, är dock kapillärt provtagning ett alternativ.

Den nya rutinen gör att provtagningsmomentet blir enklare.

Ny rutin:

Ta kapillärt PK i ett EDTA mikrotainerrör. Det är viktigt att fylla röret med minst 250 µL blod, som blandas väl. Därefter skickas provet utan ytterligare åtgärd till laboratoriet.

Hållbarhet: 5 timmar i rumstemperatur.

Kortare fasta

-Eija Lundström-

Förkortad fasta för Glukostoleranstest och fS-Triglycerider.

Vi har hittills angett 12 timmars fasta vid glukostoleranstest. WHO's nyare rekommendationer anger 8-14 timmars fasta över natten. Det är ju mycket lättare att fasta från cirka kl. 22 och vi inför nu detta i våra anvisningar.

Vad innebär ett fasteprov? För att i möjligaste mån standardisera provtagning och resultatbedömning ska man inte äta fast eller flytande föda innan undersökningen.

Det är dock tillåtet att dricka vatten. Man ska inte röka eller snusa innan och man ska vara utvilad. Man ska inte heller ha pågående infektion/feber.

Även fasta för fS-Triglycerider ändras från 12 till 10 timmar. Det finns situationer där även 10 timmars fasta kan ge problem, framför allt vid diabetes. Då avgör den behandlande läkaren om provet istället ska tas icke-fastande.

Fertilitetsundersökningar

-Eva-Marie Wallström-

På grund av mindre personal, kommer analys av spermprov tyvärr inte att kunna utföras under perioden 13 juni-26 augusti.

⇒ Till sida 2

MIKROBIOLOGI

C5LIMS – nytt labdatasystem

-Inger Larsson-

Mikrobiologiska laboratoriet har nu infört det nya labdatasystemet C5LIMS.

Pappers- och elektroniska svar har fått ett nytt utseende, jämfört med svar från gamla labdatasystemet. Vi har genomfört förändringar i de elektroniska svaren efter synpunkter från vården. Förhoppningen är att svaren har blivit mer lättlästa än vad de var i starten av det nya systemet. Det finns dock begränsningar i VAS som gör att man inte ser hela vårt svar i fönstret, utan måste ”scrolla”. Detta är något som vi inte kan förändra, detta ligger utanför vårt nya labdatasystem.

HIV och Hepatitprover

-Inger Larsson-

För att köra analyser för HIV, Hepatit A, Hepatit B, HTLV samt syfilis, så räcker ett gemensamt rör (i första hand rör med gul propp alternativt röd propp). För Hepatit C behöver vi ett separat rör. Rör som ovan.

PATOLOGI OCH CYTOLOGI

Osända elektroniska remisser RÄTTELSE

I föregående Raka Rör skrev vi om osända elektroniska remisser med önskan om att dessa blir sända i VAS.

En felkod (LA10) i VAS var refererat till, som är en funktion för ej sända labremisser, d.v.s. remisser till klin kem lab och mikrobiologen.

De rätta koderna för patologi/ cytologi-remisserna är:

RE14 Remissöversikt, utg - per patient
RE21 Ej sända rem/dok - lista på alla ej sända dokument för kliniken

PNA-information

Besök PNA-portalen

-Liliann Andersson-

I portalen finns information till de vårdgiva-re som bedriver patientnära analyserande och kontaktuppgifter till laboratorieinstruktörerna i länet. Logglistor för kontroller och annat material finns tillgängligt för utskrift. Det går även att se utbildningsfilmen om Preanalys på denna sida.

Portalen för patientnära analysinstrument hittas <http://insidan.se/NLL/Forvardgivare-inom-halso--och-sjukvard/PNA-portal/>

Det går även att gå in på PNA-portalen via NLLplus.se där du söker vidare på PNA-Patientnära analyser.

QuikRead go

-Laboratorieinstruktörerna i länet genom

Liliann Andersson-

Ni som är användare av QuikRead go kan nu beställa CRP-reagens (buffert) via Länservice.

Det finns att beställa i 500 respektive 50 fp.

Vid beställning av kapillärrör, pistong och kontroll, kan ni använda samma artikelnummer som till QuikRead 101.